

Hodina 2: Žáci řeší některé slovní úlohy na úměrnosti a pojmenovávají úměrnosti

Hodinu provázíme s předchozí hodinou tematicky, a sice tak, že připomeneme některé situace z pracovního listu 1 a na jejich základě vytvoříme úkoly pro žáky.

Situace 1: Maminka při nákupu v potravinách používá stravenky. Při posledním nákupu platila 380 Kč, což byla hodnota přesně čtyř stravenek. Jaká je hodnota jedné stravenky? Navrhněte nějakou pomůcku, která vám pomůže určit počet stravenek na základě ceny nákupu.

Cena jedné stravenky nebude pro žáky problém. Učitel dále nastolí diskusi, např.: Využívají rodiče stravenky k nákupu? V jakém obchodě? K čemu stravenky slouží? Jaká omezení stravenky mají? Žáci by otázkami měli být dovedeni k tomu, že na stravenky lze kupovat pouze potraviny a že se obvykle na stravenky nevrací (cca kolem 5 Kč), a tedy, že je důvod řešit, kolik stravenek má jakou hodnotu. Stravenku by bylo ideální dětem i ukázat.

Obr. 2: Ukázka stravenky

Učitel uvede druhou část úlohy: „Většinou se v obchodech na stravenky nevrací. Člověk u pokladny bývá často ve stresu, aby nezdržoval, aby správně napočítal počet stravenek.“ Záměrem je dovést žáky k tomu, že je dobré se nějak připravit a vytvořit si nějaký přehled (tabulku). Pak je vyzve, aby takový přehled vytvořili pro 1 až 6 stravenek. Obejde žáky a vybere dva, kteří přehled pojali různým způsobem, aby své řešení zaznamenali na tabuli.

Na tabuli se objeví například:

1	95
2	190
3	285
4	380
5	475
6	570

1	2	3	4	5	6
95	190	285	380	475	570

Diagram showing a 2x6 grid with arrows indicating relationships between columns. Curved arrows point from column 1 to 2, 2 to 3, 3 to 4, 4 to 5, and 5 to 6 in the top row. Curved arrows point from column 6 to 5, 5 to 4, 4 to 3, 3 to 2, and 2 to 1 in the bottom row.

Pokud se objeví tyto přehledy bez popisek, můžeme hovořit o tom, že tabulka bude srozumitelná pouze lidem, kteří znají souvislosti. Čáry pak slouží k snadnějšímu vyhledávání.

Zeptáme se žáků, jestli nevidí nějaké závislosti, které se v tabulce objevují. Očekáváme, že žáci by mohli upozornit např. na rovnosti poměrů: $2 : 4 = 190 : 380$, $3 : 6 = 285 : 570$. V takovém případě se ptáme dále, zda to pravidlo platí i pro další hodnoty.

Následně vyzveme žáky, aby doplnili následující věty: